

Egy újabb Európai Tanács ülés a koronavírus-járvány árnyékában

Dr. Navracsics Tibor

Nem várható váratlan fordulat az Európai Tanács ma kezdődő ülésén. Mégis, néhány részletre érdemes lesz odafigyelni: az állam- és kormányfők vitát folytatnak a déli partnerség stratégiai kérdéseiről, illetve fokozhatják az Európai Bizottságra gyakorolt nyomást a vakcináció gyorsításáért.

Mondhatjuk, hogy az új kornak megfelelően csupán a szokásos üzletmenetről van szó, amikor ma és holnap az Európai Tanács újabb távolsági ülést tart, idén már másodszor. Az eredetileg – az integráció békésebb időszakában – félévente-negyedévente tartott Európai Tanács ülések most már rutinszerűen havonta adnak lehetőséget a tagállamok állam- és kormányfőinek az európai együttműködés alapvető kérdéseinek áttekintésére. Lassan egy éve pedig immár a távolsági ülésezés is megszokottá válik. Így az Európai Tanács tagjai ezúttal is saját irodáikból, online jelentkeznek be, nagymértékben [gyengítve](#) ezzel az informális kompromisszumkeresés és megegyezés lehetőségeit.

Az ülés napirendje nem szükségszerűen fogja felkavarni az európai nyilvánosság amúgy is viharos vizét. A három napirend egyike sem sejtet többet, mint egy szokásos télvégi tanácskozást, ahol az elkerülhetetlenül sürgető feladatok megvitatása mellett távlatos eszmecserének adnak helyet. Ugyanakkor azonban mindegyik napirendi pont vitája felszínre hozhat olyan részleteket, amelyek sokat elárulhatnak az európai együttműködés dinamikájából.

A koronavírus-járvány okozta helyzet áttekintése – amely első napirendi pontként szerepel a tanácskozás – ma még nyilvánvalóan nem szolgálhat végleges megállapításokkal. A januári tanácskozásukon azonban a tagállami vezetők hangsúlyozták, hogy az oltások beszerzésének és beadásának ütemével [elégedetlenek](#), nem is titkolva, hogy az Európai Bizottságot tartják a késlekedésért felelősnek.

Az Európai Tanács januári ülése óta az Európai Bizottság számára a helyzet tovább [rosszabbodott](#): a késlekedést megelőző tagállamok egy része az Európai Unió által hivatalosan még nem engedélyezett vakcinákat szerzett vagy szerez be Oroszországból és Kínából, és megkezdte azok tömeges alkalmazását. Ráadásul a magát geopolitikáinak nevező Bizottság számára a késlekedés geopolitikai kudarcot is jelent. Nem csupán arról van szó, hogy az Európai Unióból nemrégén kilépett Egyesült Királyság óriási léptekkel hagyta le az Európai Uniót átoltottság tekintetében, de a Nyugat-Balkán egyébként csatlakozásra váró országai közül is többen – megunván a késve érkező és elégtelen mennyiségű európai segítséget – Oroszországhoz és Kínához [fordulnak](#) oltóanyagért.

Az Európai Unió késlekedésének márpedig az Unió globális szerepvállalására kiható következményei is lehetnek. A moszkvai nyilvánvaló diplomáciai [kudarccal](#) után Brüsszel nem engedhet meg magának még egy presztízsveszteséget, ráadásul ebben az esetben nem is

csupán a szimbolikus, hanem a nagyon is reális térben elszenvedett kudarcról van szó. Ebből adódóan az Európai Tanács ülésének másik két napirendi pontja is szoros kapcsolatot mutat a járványhelyzet értékelésével.

A második és a harmadik napirendi pontok ugyanis a védelmi és biztonsági kérdésekkel, valamint a Déli Szomszédságpolitikával kapcsolatos kérdések stratégiai célú megvitatását tűzik ki célul. Mind a két téma esetében központi tényező lehet az Európai Unió ellenállóképességének, azaz rezilienciájának növelése, mindez pedig ma már elképzelhetetlen magas arányú átoltottság nélkül. A vakcina mára geopolitikai fegyverré vált: aki képes arra, hogy saját magát hosszú távon és nagy biztonsággal ellássa vele, az komoly előnyre tesz szert a globális versengés más területein is.

A verseny ma az Egyesült Államok és Kína között folyik elsősorban, de komoly esélyekkel vesz részt a versengésben az Egyesült Királyság és Oroszország is. Az Európai Unió szereplése ezen a területen eddig csalódást keltő. Márpedig mind a biztonságpolitikai vetélkedésben, mind pedig a Déli Szomszédságpolitika irányainak alakulásában döntő fontosságú kérdés, hogy az Európai Unió tud-e szerepet játszani a nemzetközi nagypolitika színpadán hitelt érdemlő, jelentős súlyú szereplőként.

2021.02.25.